

Up4Diversity

Trainingsmateriaal voor
onderwijsprofessionals om
geweld tegen LGBTIQ+-jongeren
te stoppen en te
voorkomen

Jongeren en jeugdwerkers
inspireren om actieve opstanders
te worden van de preventie van
geweld tegen de LGBTIQ+
gemeenschap in het digitale
tijdperk

Dit ontwerpdocument werd gefinancierd door het programma
Rechten, gelijkheid en burgerschap van de Europese Unie (2014-2020)

REC-RDIS-DISC-AG-2019

Overeenkomst n° 881918 – UP4Diversity.

Module 5. Betrokkenheid van de Gemeenschap: Het Dialogisch Model van Geweldpreventie en -oplossing

Verandering van socialisatieprocessen is alleen mogelijk als alle actoren erbij betrokken zijn en coherent handelen. De hele gemeenschap (met inbegrip van gezinnen, de buurt, sociale entiteiten, enz.) speelt een sleutelrol in de verbetering van de coëxistentie van jongeren. Onderwijsinstellingen kunnen gemeenschappen opbouwen die geen geweld dulden en waar interacties dialogisch, respectvol, solidair en gewenst zijn. Uit onderzoek is gebleken dat van de mogelijkheden voor gemeenschapsdeelname aan onderwijsinstellingen, de meest effectieve vormen voor het succes van studenten zijn:

1. Beslissende participatie: zij nemen deel aan het nemen van belangrijke beslissingen in de instelling, zoals regels. Vergaderingen zijn een goed voorbeeld van beslissende inspraak.

2. Evaluatieparticipatie: zij kunnen hun stem laten horen om de gemeenschap te verbeteren, door betrokken te zijn bij onderwijsprocessen of bij de instelling zelf.

3. Onderwijsparticipatie: zij nemen deel aan een aantal gewone activiteiten en acties van de instelling, en zij nemen ook deel aan bijzondere opleidingsmogelijkheden.

De instelling wint meer menselijke hulpbronnen om het leren te ondersteunen.

48

Hoe kunnen we de deelname van de gemeenschap vergemakkelijken?

Iedereen die bereid is het onderwijs voor de jeugd te verbeteren, kan aan de instelling deelnemen. Om te voorkomen dat er altijd dezelfde mensen of hetzelfde profiel van deelnemers aan de gemeenschap zijn, en om meer diversiteit te creëren, volgen hier enkele tips:

- **Wees flexibel** in tijdschema's, ruimtes, en interesses
- **Zoek en stimuleer de deelname van mensen en gezinnen die van oudsher geen stem hebben in deze ruimten**, zoals minderheden of niet-academische gezinnen. Dit zal bijdragen tot de samenhang en het overwinnen

van vooroordelen en stereotypen ten aanzien van deze groepen.

- Maak duidelijk dat een dialoog op basis van gelijkheid zal worden voorgezegt, **en dat naar ieders argumenten zal worden geluisterd omdat zij uniek zijn.**
- Vergaderingen en bijeenkomsten moeten niet alleen formatief zijn, **maar ook besluitvorming of opleiding omvatten.**
- **Gebruik eenvoudige taal** en vermijd technische details over de schoolorganisatie of leerprocessen.
- Vergaderingen en bijeenkomsten moeten zo worden georganiseerd **dat iedereen de kans krijgt het woord te voeren**, misschien door een aantal kleinere groepen om specifieke dingen te bespreken
- Vergaderingen **moeten productief zijn en goed worden voorbereid.** Om te voorkomen dat iemand het gevoel heeft zijn tijd te verspillen, moeten belangrijke kwesties en beslissingen worden besproken.
- **Verspreid zoveel mogelijk** binnen de gemeenschap, gebruikmakend van zoveel mogelijk kanalen en middelen: maak gebruik van informele gesprekken wanneer ze in de instelling opduiken, digitale bronnen, entiteiten in de buurt en hun middelen, enz.
- **Waardeer de bestaande participatie en verbeter van daaruit.** Vermijd klachtentaal, want dat demotiveert en ontmoedigt participatie.
- **Geloof dat de gemeenschap nodig is om de onderwijskwaliteit te verbeteren.**

Typische modellen van conflictoplossing

Er bestaan 3 hoofdmodellen van conflictoplossing:

- **Het disciplinaire model** was gebaseerd op hiërarchieën en de rol van de autoriteit (leraren) die verantwoordelijk zijn voor het handhaven van de coëxistentie. In dit model worden de normen door hen vastgesteld, zonder inspraak van de leerlingen of de gezinnen, en worden zij top-down, verticaal, toegepast. Om ervoor te zorgen dat de regels worden nageleefd, **worden sancties opgelegd aan degenen die de regels overtreden.** Door deze disciplinaire maatregelen worden sommige leerlingen vaak bestempeld als conflictueus, gewelddadig of onbetrouwbaar, waardoor stereotypen en lage verwachtingen ten aanzien van hun verandering worden versterkt; bovendien wordt er niet nagedacht over verandering en missen leerlingen leermogelijkheden.
- **Het bemiddelingsmodel** is in sommige opzichten een vooruitgang: het omvat de dialoog tijdens de conflictoplossing. Deskundigen, dat kunnen onderwijzers of studenten zijn, bemiddelen onpartijdig in conflicten tussen partijen en dragen oplossingen aan volgens een vooraf door de autoriteit vastgestelde regel.
Beperkingen:
 - Dit model reageert alleen op bestaande conflicten, het werkt niet aan de preventie ervan.
 - De verantwoordelijkheid van de coëxistentie is gericht op een paar mensen, degenen die bemiddelen.
 - Soms worden oplossingen aangedragen door de bemiddelaars en passen die eigenlijk niet bij de onderdelen; of, nog erger, er wordt geen rekening ge-

houden met sommige situaties waarin geweld voorkomt, en waar onpartijdigheid geen optie is, bestaan er geen twee kanten van het verhaal.

• **Het dialogisch model** betreft de hele **gemeenschap erbij** door middel van een constante dialoog die het mogelijk maakt de oorzaken van conflicten te achterhalen en ze vanuit de gemeenschap zelf op te lossen, veel eerder dan ze zich voordoen. Daarom is deze benadering gericht op preventie, door het scheppen van een sfeer van samenwerking waarin de mensen deelnemen aan het scheppen van de normen en aan de manier om de conflicten op te lossen; dit schept veel meer begrip en betekenis voor alle betrokken mensen.

Dialogisch model voor preventie en oplossing van geweld

Het dialogisch model is zowel een preventief als een reactief conflictoplossingsmodel, gebaseerd op dialoog als het belangrijkste instrument om ongelijkheid en geweld te overwinnen. Consensus over samenlevingsnormen bij alle betrokken partijen is essentieel, vooral bij studenten.

In dit model worden verschillende kansen en voorwaarden gesteld om ervoor te zorgen dat iedereen gelijke kansen

heeft om zich uit te drukken en collectieve oplossingen te vinden. Om dit mogelijk te maken is het van essentieel belang dat iedereen, ongeacht zijn sociaal-economische status, culturele achtergrond of academisch niveau, de mogelijkheid heeft om tussenbeide te komen en meningen en argumenten te hebben bij het zoeken naar de collectieve normen.

De verantwoordelijkheid en het vermogen om een goed klimaat te scheppen is niet beperkt tot een autoriteit of deskundige, maar betreft alle studenten, professionals en leden van de gemeenschap. **Het idee is om machtsposities te overwinnen en een weg te openen naar meer egalitaire relaties.** De dialoog staat centraal in het hele proces van de norm en bij de toepassing ervan, volgens de benadering van de procedurele ethiek en de deliberatieve democratie (Elster, 2001). **De procedurele ethiek stelt dat de doeltreffendheid van beslissingen of akkoorden niet zozeer afhangt van hun inhoud, maar vooral van het proces dat ertoe geleid heeft: de consensus.** Naarmate er meer en meer verschillende mensen aanwezig zijn, zullen er meer argumenten naar voren komen, en zullen er dus meer mogelijkheden zijn om tot normen te komen die voor iedereen geldig zijn. Deliberatieve democratie is gebaseerd op het idee dat dialoog en consensus doeltreffender zijn dan stemmen en confrontatie van verschillende meningen. Bij een stemming worden immers verschillende standpunten tegen elkaar afgezet en wordt het standpunt met de meeste stemmen democratisch vastgesteld; bij een beraadslaging daarentegen is het door argumenten mogelijk dat iemands aanvankelijke standpunt wordt gewijzigd.

Richtlijnen voor de overeengekomen opstelling van normen

Opdat alle normen door iedereen gerespecteerd zouden worden, is het van essentieel belang dat studenten, leer-

krachten, opvoeders, professionelen en de gemeenschap het erover eens zijn. Het is mogelijk om een specifiek proces te organiseren om binnen de hele onderwijsgemeenschap consensus te bereiken over een regel of een stel regels. voorwaarden moeten in aanmerking worden genomen opdat dit dialogisch model bij de totstandkoming van elke norm zou werken.

1. Het moet in direct verband staan met een belangrijk aspect in het leven van de jongeren: dit noodzakelijke verband kan tot stand worden gebracht door regels die hen helpen reële coëxistentieproblemen op te lossen. Gewoonlijk zijn de voorstellen van opvoeders gebaseerd op onze externe perceptie van behoeften (zoals stiptheid of materiële zorg); het moet echter relevant voor hen zijn.

2. Er moet een duidelijk draagvlak zijn in de hele samenleving: zodat iedereen het er, althans in theorie, mee eens is en ondersteunt dat deze norm essentieel is voor een goede coëxistentie, zowel binnen als buiten de instelling. Zo kunnen we het er allemaal over eens zijn dat we, ook al verschillen we in onze kledingstijl, ons moeten verzetten tegen agressie die het gevolg is van een kledingstuk dat "niet bij het geslacht past".

3. Deze regel moet vaak worden overtreden, ook al heeft hij de verbale steun van de hele samenleving: helaas komt het vaak voor dat sommige mensen anderen bespotten of bekritisieren door hun kledingkeuzes.

4. Zij moet beantwoorden aan een gedrag dat kan worden uitgeroeid: de norm moet het conflictueuze gedrag duidelijk omschrijven, zodat het gemakkelijk kan worden geïdentificeerd en kan worden veranderd.

5. Door het overwinnen van dit conflict geeft de gemeenschap een voorbeeld aan de samenleving, gezinnen, opvoeders en jeugd: met de consensus van een norm is niet alleen dit specifieke conflict opgelost, maar ziet de gemeenschap zich opnieuw gedwongen om elk toekomstig conflict op te lossen, wat een geweldig uitgangspunt is om normen op te bouwen en te begrijpen dat begrip en verbetering mogelijk is.

7 stappen om een norm te creëren

Hoe kunnen we de dialoog en de deelname van de hele gemeenschap aan de totstandkoming van normen verzekeren? Om de norm te definiëren en te respecteren, wordt een dialogisch proces aangeboden dat enkele weken kan duren en gebaseerd is op 7 stappen.

1. Organiseer een Gemengd Comité om te debatteren en een norm aan de gemeenschap aan te bieden. U kunt het Gemengd Comité Geweldloosheid, Gemengd Comité Coëxistentie, enz. noemen. Dit comité wordt opgericht om te garanderen dat alle actoren vertegenwoordigd zijn in het proces van normconsensus, gebaseerd op het zoeken naar de beste akkoorden, waarbij de argumenten en de redenen die mensen aanvoeren centraal staan, en niet de status of de positie die ze hebben in de instelling of de gemeenschap.

2. Introduceer het normvoorstel in een raad van leraren of opvoeders en in een vergadering voor de hele gemeenschap, beide met de hoogst mogelijke deelnemers. Waarom? Om democratische ruimten te openen zodat iedereen de kans krijgt te luisteren naar en/of deel te nemen aan de totstandkoming van de normen, ook al zal niet iedereen deelnemen.

3. De leden van het Gemengd Comité verspreiden de

norm, het bereiken van elke groep of klas waar groepsvertegenwoordigers opmerkingen, reflecties en de mechanismen om de naleving van de norm te verzekeren, zullen verzamelen. Dit is van essentieel belang om te garanderen dat de norm rechtstreeks verband houdt met het leven van de jongeren.

4. De vertegenwoordigers van de klas of groep debatteren om de norm en de toepassing ervan concreet te maken, met de steun van de leden van het Gemengd Comité. De verschillende verzamelde inzichten worden samengevoegd om tot een gemeenschappelijk voorstel te komen.

5. Er wordt een vergadering georganiseerd waarin de vertegenwoordigers van de groep de resultaten van hun beraadslagingen uitleggen aan de leraren, de opvoeders, de gezinnen en de gemeenschap. De evaluatie door al deze agenten wordt ook verzameld, en teruggebracht naar de groepen of klassen in aanwezigheid van de opvoeder en een lid van het Gemengd Comité.

6. De hele gemeenschap waakt over de naleving van de norm en de voortdurende herziening ervan. Het Gemengd Comité en de vertegenwoordigers van de fracties leiden deze actie. Deze collectieve naleving en herziening is noodzakelijk, zodat iedereen verantwoordelijk is voor en betrokken is bij de norm.

7. Al dit proces gaat gepaard met opleiding via dialogische bijeenkomsten², forums, en andere afgesproken activiteiten. Waarom? Om te garanderen dat iedereen de diepgang en het belang kan begrijpen van alle concepten die dit dialogisch model van preventie en conflictoplossing rechtvaardigen (procedurele ethiek, deliberatieve democratie, egalitaire dialoog, enz.)

Om meer te weten te komen:

Flecha, R (ed.) (2015). Successful educational actions for inclusion and social cohesion in Europe. Berlin: Springer.

ACTIVITEIT: NORMEN SCHEPPEN VOOR GEWELD TEGEN HOMO'S

De deelnemers kunnen, rekening houdend met wat werd uitgelegd, een goed voorbeeld geven van geweld tegen holebi-jongeren dat in hun instelling voorkomt of kan voorkomen. Samen zullen ze de eerste stappen zetten om het op te lossen volgens het dialogische model van geweldpreventie en -oplossing.

Referenties

1. Villarejo-Carballido, B., Pulido, C.M., de Botton, L., Serradell, O. (2019). Dialogic Model of Prevention and Resolution of Conflicts: Evidence of the Success of Cyberbullying Prevention in a Primary School in Catalonia. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16, 918. doi:10.3390/ijerph16060918
2. López de Aguilera, G.; Torras-Gómez, E.; García-Carrión, R. & Flecha, R. (2020) The emergence of the language of desire toward nonviolent relationships during the dialogic literary gatherings, *Language and Education*, DOI:10.1080/09500782.2020.1801715